

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 08/2018

При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій

ОГЛЯД АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Зміст

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у липні 2018р.

- Заборона експорту паливної деревини
- Зміни у проведенні фітосанітарної експертизи
- Нові стандарти маркування органічної продукції
- Врегулювання землекористування у масивах земель
- Легалізація сімейних ферм
- Нові повноваження ветлікарів

Законопроекти, прийняті Верховною Радою України в першому читанні у липні 2018р.

- Посилення захисту сільськогосподарських земель та майна від протиправного захоплення
- Удосконалення правил надання інформації про харчові продукти

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у липні 2018р.

- Відновлення держрегулювання цін на соціальні продукти
- Зниження ставки ПДВ для продукції садівництва, ягідництва та виноградарства
- Можливість дострокового розірвання договору оренди землі
- Скасування дозволу для участі у дорожньому русі с/г техніки

За підтримки

вул. Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у липні 2018 року

Заборона експорту паливної деревини

Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження українських лісів та запобігання незаконному вивезенню необроблених лісоматеріалів» (законопроект № 5495 від 06.12.2016). Закон прийнято Верховною Радою України 03.07.2018 та повернуто з пропозиціями від Президента 23.07.2018.

Закон передбачає введення тимчасово, строком на вісім років з дня набрання чинності Законом, заборони експорту паливної деревини. Окрім того, обсяг внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених не повинен перевищувати 25 млн. м³ на рік.

Окрім того, Законом передбачається підвищення в кілька разів штрафи за незаконну рубку і знищення лісових культур та молодняка.

Зміни у проведенні фітосанітарної експертизи

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання проведення деяких фітосанітарних процедур» № 2501-VIII від 10.07.2018. Закон прийнято Верховною Радою України 10.07.2018 та повернуто з підписом від Президента 30.07.2018. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності, крім деяких норм.

Даний Закон було розроблено в рамках гармонізації українського законодавства до норм ЄС.

Серед основних положень Закону:

- врегулювання проведення фітосанітарної експертизи та повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи;
- визначення процедури уповноваження лабораторій (у т.ч. приватної форми власності) на здійснення фітосанітарної експертизи. Зокрема, уповноваженою може бути акредитована лабораторія, яка не порушувала протягом останніх шести місяців вимог нормативно-правових актів та стандартів ISO / IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 або інших стандартів, якими їх замінили;

- допуск приватних лабораторій до проведення фітосанітарної експертизи, але виключно для цілей експорту;
- введення нових термінів («арбітражний зразок», «виїмка», «візуальна перевірка» тощо);
- створення Реєстру уповноважених фітосанітарних лабораторій, відомості якого є загальнодоступними;
- визначення строку дії на території України фітосанітарного сертифіката – 14 днів з дня видачі;
- урахування фітосанітарних вимог країни-імпортера при видачі фітосанітарного сертифіката на експорт та реекспорт;
- запровадження адміністративної відповідальності посадових осіб фітосанітарних лабораторій за неналежне дотримання законодавства про карантин рослин під час проведення фітосанітарної експертизи.

Нові стандарти маркування органічної продукції

Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» № 2496-VIII від 10.07.2018. Закон прийнято Верховною Радою України 10.07.2018 та повернуто з підписом від Президента 30.07.2018. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через один рік з дня набрання ним чинності.

Даний Закон було розроблено у рамках гармонізації законодавства України до законодавства ЄС. Серед основних положень Закону:

- регламентація вимог до виробництва, маркування та обігу органічної продукції. Визначається Перелік речовин, які дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва. Продукт може маркуватися як органічний, якщо він містить не менше ніж 95% органічних інгредієнтів сільськогосподарського (с/г) походження (за вагою) та не більше 5% (за вагою) неорганічних інгредієнтів, внесених до Переліку речовин, що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва. Органічна продукція має підтверджуватися сертифікатом та маркуватися державним логотипом;
- запровадження чіткого механізму реєстрації органів сертифікації, операторів ринку та органічного насіння;

- встановлення основних засад проведення сертифікації органічного виробництва з деталізацією за галузями. Зокрема, передбачається проведення сертифікації самого процесу виробництва, а не кінцевого продукту;
- запровадження суттєвих штрафів за порушення вимог законодавства у сфері виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Врегулювання землекористування у масивах земель

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні» № 2498-VIII від 10.07.2018. Закон прийнято Верховною Радою України 10.07.2018 та направлено на підпис Президенту України 19.07.2018.

Див. випуск № 06/2018 «Огляд аграрного законодавства» АПД.

Законопроект направлений, зокрема, на комплексне вирішення наступних питань використання масивів земель с/г призначення:

- порядок проведення інвентаризації масиву земель Державного земельного кадастру;
- обов'язковість оновлення нормативної грошової оцінки землі при проведенні інвентаризації масиву земель с/г призначення;
- закріплення на законодавчому рівні правового статусу земельних ділянок під позахисними лісовими смугами як земель с/г призначення. При цьому передбачена можливість передачі таких земельних ділянок у користування фізичним та юридичним особам за умови збереження, відновлення та утримання насаджень.
- надання права оренди користувачам земельних ділянок масиву на польові дороги всередині масиву. Польові дороги, які обмежують його, залишаються землями загального користування.
- передача земельних ділянок під польовими дорогами в оренду землекористувачу, який використовує земельні ділянки загальною площею 75% від загальної площі масиву.

- Якщо такий землекористувач відсутній, то такі земельні ділянки передаються в оренду особам, які використовують не менше 25% масиву.
- визнання земель колективної власності ліквідованих колективних с/г підприємств комунальною власністю територіальних громад сіл, селищ, міст.

Легалізація сімейних ферм

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств» № 2497-VIII від 10.07.2018. Закон прийнято Верховною Радою України 10.07.2018 та направлено на підпис Президенту України 18.07.2018.

Див. випуск № 06/2018 «Огляд аграрного законодавства» АПД.

Даний Закон направлений на легалізацію сімейних фермерських господарств з набуттям статусу фізичної особи - підприємця - виробника с/г продукції.

Таке право надається сімейним фермерським господарствам тільки за сукупності наступних критеріїв:

- здійснення діяльності виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону "Про фермерське господарство";
- зайняття виключно виробництвом с/г продукції, її переробкою та постачанням;
- здійснення господарської діяльності (крім постачання) за місцем податкової адреси сімейного фермерського господарства;
- відсутності використання праці найманих осіб;
- умови, що членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени сім'ї цієї особи;
- умови, що площа с/г угідь у власності та/або користуванні, земель водного фонду у користуванні членів фермерського господарства становить не менш як 2 гектари, але не більш як 20 гектарів.

Нові повноваження ветлікарів

Постанова Кабінету Міністрів України «Про деякі питання Державної санітарно-епідеміологічної служби» № 447, від 06.06.2018. Постанова набрала чинності 14.07.2018. Постановою визначається, що відтепер ліцензовані лікарі ветеринарної медицини мають право на видачу ветеринарно-санітарних паспортів та ветеринарних довідок на тварин.

Законопроекти, прийняті Верховною Радою України у першому читанні у липні 2018 року

Посилення захисту сільськогосподарських земель та майна від протиправного захоплення

Проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо протидії рейдерству» № 8121 від 14.03.2018 (ініціатори – Кулініч О.І., Бакуменко О.Б. та ін. (партії «Відродження», «Блок Петра Порошенка», «Радикальна партія Олега Ляшка», «Об'єднання Самопоміч», «Народний фронт», «Воля народу», позафракційні)). Законопроект прийнято за основу в першому читанні 10.07.2018, готується на друге читання.

Законопроектом пропонується:

- запровадження низки дієвих антирейдерських заходів для захисту майнових прав власників і користувачів земельних ділянок;
- вдосконалення процедури державної реєстрації земельних ділянок та речових прав на них;
- покращення взаємодії Державного земельного кадастру та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, а саме забезпечення двостороннього онлайн-доступу до бази даних обох реєстрів.

Удосконалення правил надання інформації про харчові продукти

Проект Закону «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» № 8450 від 07.06.2018 (ініціатори – Бакуменко О.Б., Мірошніченко І.В. та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», «Об'єднання Самопоміч», «Відродження», «Народний фронт», «Воля народу», позафракційні)). Законопроект прийнято за основу в першому читанні 10.07.2018, готується на друге читання.

Див. випуск № 07/2018 «Огляд аграрного законодавства» АПД.

Законопроект розроблений у рамках гармонізації законодавства України із законодавством ЄС та виконання зобов'язань України в сфері санітарних та фітосанітарних заходів.

Законопроектом встановлюються:

- правові та організаційні засади надання споживачам інформації про харчові продукти;
 - загальні принципи та вимоги щодо надання споживачеві інформації про харчові продукти. Маркування харчових продуктах обов'язково має містити:
 - назву харчового продукту,
 - перелік інгредієнтів, в т.ч. тих, які викликають алергічні реакції,
 - кількість харчового продукту,
 - мінімальний термін придатності,
 - особливі умови зберігання та використання,
 - найменування та місцезнаходження відповідального оператора ринку чи імпортера,
 - країну або місце походження,
 - інструкцію з використання (за необхідності),
 - для напоїв з вмістом спирту етилового понад 1,2 % об'ємних одиниць – фактичний вміст спирту у напої,
 - інформацію про поживну цінність,
 - наявність ГМО.
 - обов'язки операторів ринку з доведення цієї інформації до інших операторів ринку та до споживачів.
- Норми Законопроекту не поширюються на харчові продукти, призначені для особистого споживання.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у липні 2018 року

Відновлення держрегулювання цін на соціальні продукти

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ціни і ціноутворення» (щодо відновлення державного регулювання цін на соціально значущі продукти харчування)» № 8569 від 06.07.2018, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Головка М.Й., Ілленко А.Ю. та ін. (партії «Батьківщина», «Народний фронт», позафракційні)).

Законопроектом пропонується встановити граничну торговельну надбавку – не менше 5% і не більше 15% від відпускної ціни виробника соціально значущих продуктів харчування. Перелік соціальних продуктів встановлює Кабінет Міністрів України з обов'язковим урахуванням продуктів, наведених у

додатку до законопроекту (борошно пшеничне, хліб, цукор тощо).

Як відомо, 1 липня 2017 р. Кабінет Міністрів України скасував державне регулювання цін на соціально значущі продукти харчування.

Зниження ставки ПДВ для продукції садівництва, ягідництва та виноградарства

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення ставки податку на додану вартість для продукції садівництва, ягідництва та виноградарства» № 8570 від 06.07.2018, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Люшняк М.В., Негой Ф.Ф. та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», «Воля народу», «Відродження», «Народний фронт»)).

Законопроект передбачає зниження ставки ПДВ для продукції садівництва, ягідництва та виноградарства з 20% до 7%.

Можливість дострокового розірвання договору оренди землі

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оренду землі» (щодо забезпечення інтересів українських селян - правовласників земельних ділянок)» № 8581 від 09.07.2018, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Шинькович А.В., Герега О.В. (партія «Блок Петра Порошенка», позафракційний)).

Даний законопроект надає право орендодавцям с/г земельних ділянок та паїв протягом дванадцяти місяців з дня скасування мораторію на продаж с/г земель запропонувати орендарю перегляд розміру орендної плати або в односторонньому порядку достроково розірвати договір оренди без виплати будь-яких відшкодувань та продати належну їм ділянку.

Наразі чинним законодавством забороняється одностороннє дострокове розірвання договору оренди с/г земель до закінчення строку його дії.

Скасування дозволу для участі у дорожньому русі с/г техніки

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про дорожній рух» щодо особливостей участі у дорожньому русі комбайнів зернозбиральних та тракторів з сільськогосподарським навісним або причіпним обладнанням» № 8634 від 20.07.2018, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Мірошніченко І.В., Бакуменко О.Б. та ін. (партії «Об'єднання Самопоміч», «Блок Петра Порошенка», «Воля народу», позафракційний)).

Законопроектом пропонується відмінити видачу спеціальних дозволів для участі у дорожньому русі зернозбиральним комбайнам без жнивarki, тракторам з с/г навісним або причіпним обладнанням, габаритні параметри яких перевищують нормативні.

Окрім того, розглядається можливість залучення машин супроводу з використанням пробліскових маячків.

Автор, редакція та контакти:

Марія Ярошко, Симан Юрк
Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)
Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ
Тел. +38044/ 2356327
info@apd-ukraine.de
www.apd-ukraine.de

В публікації «Огляд аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація.

Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.